

Tripterygium

Afgelopen zomer bracht ik een bezoek aan de kwekerij van Klaas Verboom. De kwekerij is erg interessant, maar het stukje tussen het hoofdpad en de sloot heeft toch mijn voorkeur. Daar staan allerlei 'hebbe dingetjes'.

Zo zag ik daar een voor mij tot dat moment geheel onbekende plant. Volgens het etiket was het *Tripterygium hypoglaucum*. Het geslacht kende ik wel, want zelf hebben wij bij Esveld *Tripterygium regelii* in cultuur. Het geslacht *Tripterygium* bestaat uit twee of drie soorten en behoort tot de Celastraceae.

De bladeren staan verspreid, zijn 10 tot 15 cm lang, lang-eivormig en lichtgroen van kleur. De bladrand is fijn getand. Bloeit in juni en juli zeer rijk met kleine licht gele of bijna witte, zeer sterk geurende bloemen in tot 25 cm lange eindstandige trossen. Deze bloemen zijn slechts 7 tot 10 mm groot en hebben een

Deze planten, die twifelen of ze als struik of als klimmer door het leven gaan, zie je weinig in tuinen aangeplant.

Deze planten, die twifelen of ze als struik of als klimmer door het leven gaan, zie je weinig in tuinen aangeplant. Uiteraard vanwege het weinige aanbod. Toch misstaan ze zeker niet in een vastenplanten border of als solitair. Een goede reden om deze planten eens onder de aandacht te brengen. De geslachtsnaam is afgeleid van het Griekse *tri* (drie) en *ptera* (vleugel). Dit refereert aan de drie vleugels aan de zaden die doen denken aan de vruchten van *Ptelea*.

Tripterygium regelii Sprague & Takeda
syn. *T. wilfordii* Regel non Hook f.

Deze bladverliezende struik groeit zeer breed uit met enigszins overhangende takken. Soms ook tegen bomen klimmend. Twijgen roodbruin, kantig en dicht bezet met lenticellen.

vijf lobbige kelk en vijf kroonbladen. De vijf meeldraden staan op de rand van de schijf ingeplant. De bloemen worden gevolgd door groenachtige vruchten met drie vleugels. Deze soort is inheems in het zuiden van Japan en in Korea. Hij is ontdekt door J.G. Jack voor het Arnold Arboretum en was vrij snel daarna in Kew Gardens te zien. De *Tripterygium regelii* is vernoemd naar de directeur van de Botanische Tuin in St. Petersburg, Rusland, Eduard August von Regel (1815 – 1892).

Tripterygium wilfordii Hook. f.

Syn: *Tripterygium hypoglaucum* (H. Léveillé) Hutchinson

Tripterygium forrestii Loes

Dit is een bladverliezende half klimmende struik die in haar verspreidingsgebied een

hoogte van 3 tot 12 meter kan bereiken. In cultuur gewoonlijk niet hoger dan 2 meter. Jonge scheuten vaak lang en bladloos, enigszins kantig en berijpt. Bladeren ovaal tot eivormig, gewoonlijk gerond aan de basis en gepunt aan de top, 8.5 tot 12.5 cm lang, 6 tot 9 cm breed, de bladrand fijn getand. Aan de onderzijde blauwachtig (*hypo* onder, *glaucum* blauw). Bloemen in tot 20 cm lange, eindstandige trossen, groenachtig wit of geelachtig wit van kleur, 4 tot 6 mm lang. Vaak een gewone en een steriele manlijke bloem bij elkaar. De bloemstelen zijn vaak bedekt met een bruine klierachtige beharing. De vruchten zijn geel, groen of groenachtig bruin, soms ook roze of purperkleurig, uiteraard ook met drie vleugels. Deze soort is inheems in het zuiden van China, Noord-Taiwan en Myanmar.

Tripterygium wilfordii is ontdekt in 1858 door Wilford, die voor Kew Gardens werkte. In 1906 ontdekte Forrest deze plant ook, maar benaamde hem (foutief) als *T. forrestii*. Dit kwam omdat de soort nogal variabel is. George Forrest heeft verschillende introducties van deze soort gedaan, waaronder f. 18255 afkomstig van de 1917 – 1919 expeditie, met de mooie rode vruchten zoals op de foto. De Amerikanen noemen dit de 'Dondergod liaan'. Waarom is mij niet duidelijk. De plant wordt medicinaal gebruikt; extracten ervan worden in China veelal ingezet bij de behandeling van een aantal auto-immuun ziekten.

De status van de soorten is erg onduidelijk. De meeste standaardwerken spreken van twee of drie soorten. Ik neem aan dat met de derde soort *Tripterygium forrestii* wordt bedoeld. De Chinese Flora beperkt zich tot één soort: *Tripterygium wilfordii* Hook. f. en geeft *T. regelii* Sprague & Takeda als synoniem. Andere bronnen vermelden *T. wilfordii* Regel non Hook f. als synoniem van *T. regelii*. Hier staat duidelijk non Hook f. dus het lijkt mij dat het hier om twee verschillende planten

gaat. De twee soorten zijn in cultuur echter wel verschillend in uiterlijk. Mocht blijken dat het toch om één soort gaat, dan is *T. wilfordii* de oudste en dus de juiste naam.

Tripterygium wilfordii

Foto: Arjan Laros